

УДК 811.111

ЕЛЕМЕНТИ ПРОГНОСТИЧНОГО ДИСКУРСУ У АНГЛОМОВНОМУ ЧЕННЕЛІНГ-ДИСКУРСІ

Тетяна Петрик

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000*

Проаналізовано основні граматичні та стилістичні особливості пророцтв і передбачень, які є складовими частинами ченнелінг-дискурсу. Фактологічною базою статті слугували тексти ченнелінгу Крайона, Сета, Дзета, Архангела Михаїла. Досліджено експліцитну реалізацію інтенцій адресанта надати інформацію, дати пораду, застерегти, змінити світогляд адресата.

Ключові слова: ченнелінг-дискурс, прогностичний дискурс, профетичний дискурс, адресант, адресат, референт, персуазивна функція.

Прогнози та передбачення завжди приваблювали людину можливістю зазирнути в майбутнє. Для лінгвіста ж такі тексти цікаві стосовно не лише інформації, а й когнітивних та прагматичних параметрів. Наша мета – проаналізувати засоби передавання прогностичної інформації з погляду стилістики, граматики та прагматики. **Об'єктом** дослідження є тексти ченнелінгів різних істот; **предметом** – стилістичні та граматичні засоби передавання інформації про ймовірне майбутнє та їхні прагматичні особливості. **Новизна дослідження** полягає в тому, що прогностичний дискурс не має належного висвітлення у лінгвістичній літературі, а матеріал ченнелінгів досі не був об'єктом дослідження.

Друкованому слову сьогодення властиве велике жанрове розмаїття: художні твори та філософські трактати давно перестали бути єдиним центром читацької уваги. На передній план виходить також масова література різнопланового характеру: від науково-популярної (здебільшого психологія, астрологія та нетрадиційна медицина) до релігійно-езотеричної. Серед цього спектра далеко не останнє місце посідає література, яку об'єднують під терміном “література нової ери” (New Age literature). Цей напрям охоплює як езотерико-філософські художні твори (на зразок “Чайки” Річарда Баха), так і діалогічні та монологічні ченнелінги (одноосібні та групові).

Тематика ченнелінгів торкається багатьох аспектів людського буття, і з огляду на тричленну типологію дискурсу (поточний, ретроспективний, прогностичний) можна стверджувати, що ченнелінг-дискурс – це поєднання усіх трьох зазначених різновидів. Тема прогнозування майбутнього для всього людства посідає тут далеко не останнє місце, а отже, ми можемо простежити наявність у ченнелінг-дискурсі елементів прогностичного дискурсу. Прогностичний дискурс реалізується у таких видах текстів: 1) тексти про передбачення майбутнього (пророцтва, передбачення, передрікання, гадання); 2) футурологічні тексти; 3) метеопрогнози; 4) гороскопи [2, с. 3]. Усі вони

об'єднані основною прагматичною установкою, яка темпорально стосується перш за все майбутнього і включає в себе прогноз як тематичне ядро [1, с. 207]. Найдавнішими із них є тексти про передбачення майбутнього, які спочатку існували в усному, а згодом і в письмовому вигляді. У працях, присвячених аналізу такого типу текстів, натрапляємо також на термін “протетичний” (відповідно – профетичний дискурс), який визначають як “сукупність текстів (повідомлень) і коментарів, які стосуються майбутнього, містять зразки поведінки, що мали б сформувані в адресата певні стереотипи, уявлення про його долю, ідеали, утвердження у вірі, потребу каяття тощо” [4, с. 178].

Поява прогностично-пророчих текстів зумовлена певними чинниками, серед яких визначальним є стан соціальної системи (атракторний чи біфуркаційний). Якщо в атракторний період майбутнє суспільства доволі точно прогнозоване за допомогою раціонального наукового передбачення, то для біфуркаційного періоду характерна перебудова системи, а отже, існує низка варіантів розвитку суспільства. Саме на таких перехідних етапах з'являються “пророки”. Здебільшого вони постулюють себе як посланці Бога, який говорить їхніми устами. На сучасному етапі розвитку суспільства, окрім такого роду “месій”, пророцтва та передбачення щодо майбутньої долі людства передаються за посередництва ченнелерів, які в напівтрансовому стані “трансляють” послання вищих духовних сил. Ці духовні істоти виступають або як ієрархічно вищі за розвитком цивілізації (до прикладу, Дзета), або як представники божественних сонмів (Архангел Михаїл, Пта, Сет), або як “працівники” окремих небесних “служб” (Крайон, Асамблея світла тощо).

Одним із передбачень, яке трапляється у ченнелінгах різних духовних істот, є пророцтво щодо подій, які в Біблії тлумачені як “кінець світу”. Апокаліптична тематика наявна у вигляді як загального опису можливого знищення людства, так і детального поетапного процесу “трансформації” планети та людей. Кожен із текстів ченнелінга присвячений окремій події, отже, їх можна класифікувати як монотематичні. Наприклад, у ченнелінгу цивілізації Дзета (Зета) виділяємо такі підтеми в послідовній серії ченнелінг сеансів: катаклізми, спричинені темним “двійником” Землі та планетою X; зміна магнітних полюсів Землі; природні катаклізми (вулкани, цунамі, зледеніння), спричинені зміною полюсів; зміна географічного ландшафту; зміна кліматичних зон та відповідна зміна рослинного і тваринного світу тощо.

Прогностичним текстам властива не лише специфічна тематика, а й граматичні та стилістичні особливості побудови. Серед граматичних особливостей виділяємо насиченість текстів граматичними та лексико-граматичними засобами на позначення майбутнього часу. З граматичних засобів найчастіше трапляється форма теперішнього неозначеного часу: *What will occur when this Dark Twin, the equal of Earth in size, is close? It will surely stall in its orbit, but more will occur. The sweeps will now have a ricochet effect on the Earth. ... the Dark Twin will first encounter the Sweeping Arm, and will smash into Earth with the gravity Repulsion Force effect, not only creating a bump but pushing the Earth prematurely into the arms of Planet X. Disaster Scenario ONE [11]*, і теперішнього тривалого часу: *The hurricanes that will be coming in the next year and the years to follow will make previous hurricanes seem like a gentle breeze [8]*. Однак виявляємо й явище транспозиції граматичних форм, а саме – уживання теперішнього неозначеного часу на позначення майбутньої запланованої дії чи низки послідовних дій (“запланованих”

Вищими силами. – Т. II.): After a pole shift the former poles invariably **melt and soften while the new poles take on layer after layer of ice and snow. This pace is not matched, as polar cap building only stabilizes at a point where evaporation and melting at glacial edges equals the arrival of newly fallen snow after some centuries. In the meantime the Waters rise worldwide, several hundred feet, and then recede again** [10].

Серед лексико-граматичних засобів – конструкції to be about to do та модальні дієслова to be, must, may з інфінітивом: *You **are about to see** a tremendous increase in geothermal activity, including volcanoes and earthquakes* [8]. Засобами підсилення невідворотності майбутніх подій є модальні слова на кшталт surely, definitely, for certain: *The places on the globe that will **surely** go under the water are low lying lands of Siberia, the Amazon basin, and the Mississippi River basin* [10].

Передбачення у ченнелінгах мають імовірнісний характер і, мабуть, з цієї причини їх можна схарактеризувати як тексти узагальненого змісту, які тлумачать у різних ситуаціях по-різному. Цьому сприяє наявність словосполучень, які мають доволі абстрактного референта: ті, що побіжать (those that will run); ті, що зберігатимуть тверезість мислення (Those with a calm head); ті, що будуть поряд (those about them). Наприклад: *Those with a calm head, and those about them who may need to take over in case the calm head is not so calm as expected, after the shift, should be prepared with this list and bark orders, promptly* [10]. Абстрактність та узагальнення є характерною рисою будь-яких пророцтв (включаючи біблійні), саме тому важко перевірити достовірність таких передбачень. Розмитість інформації передається також за допомогою лексем, значення яких містить сему “деякий, декотрий, певний” і потребує уточнення контекстом; без такого уточнення отримуємо передбачення, що “щось” може відбутись, але ми його можемо “якось” відмінити: *There are **certain** events that are coming forth within the next ten years upon this planet. These events **can be effected**, they **can be changed** and neutralized by you and your energy, the thoughts that you are having and the way in which you are working* [7]. Необов’язкове здійснення передбачень часом експліцитно зазначають у тексті за допомогою конструкцій з could/may: *You will note that I said “could be”. This is where you get your real opportunity to make a change* [5, с. 29].

У ході створення тексту автор керується певною інтенцією, а отже, окрім інформативно-сміслового рівня тексту, виділяють також і прагматичний. Залежно від типу пропонованої інформації тексти містять засоби різного виду прагматичного впливу. Оскільки адресант ченнелінг-дискурсу має на меті не лише подати інформацію, а й спонукати адресата до певних дій, то й тексти ченнелінга (як прогностичні, так і більшість не прогностичних) виконують декілька функцій: референтну (повідомлення прогностичної інформації), персуазивну (функцію впливу на адресата) та емотивну.

За ступенем впливу на читача (високий, середній, низький) [3, с. 50] профетичні тексти класифікуємо як такі, що: а) мають середній ступінь прагматичного впливу, оскільки, здебільшого, є рекомендаційними; б) мають високий ступінь прагматичного впливу, оскільки містять значну кількість (до 30 %) директивів.

Середній ступінь прагматичного впливу в досліджуваному типі текстів репрезентований за допомогою лексичних і лексико-граматичних засобів спонукання до дії, які реалізують такі мовленнєві жанри, як порада та рекомендація. Серед них: а) конструкції з модальним дієсловом should: *Those planning survival sites **should consider this***

as well as escape routes for survivors who might be trapped by the rising water. Survival sites should be selected for their ability to link to other land areas that will be above the water line as well, so that technologies and skills can be shared among the survivors [10]; б) стала фраза it is better: *Of course, it is better if you do not create karma, but if you do, that, too, is acceptable—that is one way you learn on the physical plane* [6]; в) лексеми advice/advise та їхні похідні: *What to do during the hail storms? The Zetas have some advice* [13], *This is the reason for the ZetaTalk advice to lay in a trench covered by either a metal or sod covered roof at ground level. This protects from such fire storms* [13], *We would advise all to do what Nancy did, which is to turn off the natural gas lines in the house, turn off at the street, and avoid gas cans or anything that can explode.* [15], *Following the shift, these low lands will also steadily go under water due to the melting poles. Those wishing to survive are advised to move* [14], *It is advised that those on foot should pay particular attention to their feet, changing their socks frequently to keep the feet dry* [12]; г) дієслово recommend: *So we would recommend anyone wanting to survive the shift itself, not to be close to Yellowstone but to allow a 100 miles buffer, more miles would be better* [13].

Високий ступінь прагматичного впливу простежуємо в текстах, де здебільшого використовують такі мовленнєві акти, як директиви, реалізовані у формі наказового способу: *Direct it into activity, productive activity* [10], *Do not wait until fighting among the group breaks out, bickering, explosion, and the need to mend fences afterwards. Be prepared in the first minutes after the shift, when survivors are emerging and dusting themselves off, red faced and looking for the enemy* [10]. Категоричністю наказовий спосіб відображає безапеляційність судження і радше нагадує наказ, а не рекомендацію. Більшість ченнелінгів має мішаний характер прагматичного впливу, де порада/рекомендація перемежована з майже безапеляційним наказом/інструкцією.

Для підсилення впливу на адресата використовують повтор, паралелізм, зокрема: *Quakes will increase, disasters related to crust adjustments will increase, as though from a cry to a scream. Take the effect of exploding gas lines and refineries, ruptured water mains and dams, collapsing buildings and industrial accidents, derauling trains and capsized ferries and ocean going vessels, disconnected or dropping bridges and emerging sinkholes, and multiply them ten-fold* [9], а також гіперболізацію: *For most, it will be a most terrible day* [13], *Nevertheless, for those downwind, this post shift burping is virtually a death sentence!* [13].

Окрім зазначених вище функцій, текстам ченнелінга властива й метакомунікативна (всеохопна) функція, оскільки вони розраховані на максимально широку аудиторію, а отже, подальше їхнє вивчення є **перспективним** як з огляду прагматичних установок, стратегій і тактик, так і з погляду когнітивних особливостей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Князева А. А.* Тексты о предсказании будущего как вид прогностических текстов / А. А. Князева // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. – СПб., 2009. – № 114. – С. 207–212.
2. *Савицкайте Е. Р.* Дискурсивные характеристики прогностических текстов : автореф. дисс. на соискание ученой степени канд. филол. наук / Е. Р. Савицкайте – Воронеж, 2006. – 24 с.

3. *Таюпова О.И.* Коммуникативно-прагматическое варьирование в малоформатных прозаических текстах современного немецкого языка : дисс. на соискание ученой степени д-ра филол. наук / О.И. Таюпова. – Уфа, 2005. – 406 с.
4. *Черхава О. О.* Поняття профетизму та деякі особливості профетичного тексту/ О. О. Черхава // Наукові записки : у 5 ч. – 2008. – Вип. 75(3). – С. 177–179. – (Серія: Філологічні науки (мовознавство)).
5. *Lee Carroll.* Kryon – the End Times (New information for personal peace) / Lee Carroll. – The Kryon Writings, Inc., 1993. – 176 p.
6. <http://www.michaelteachings.com/m-channelings.html>
7. <http://www.spiritualguidance.com/r022899.html>
8. <http://www.tomkenyon.com/hathors/?p=5>
9. <http://www.volcano.und.nodak.edu/>
10. <http://www.zetataalk.com/index/blog0308.htm>
11. <http://www.zetataalk.com/index/blog0315.htm>
12. <http://www.zetataalk.com/index/blog0905.htm>
13. <http://www.zetataalk.com/index/blog1003.htm>
14. <http://www.zetataalk.com/index/blog1010.htm>
15. <http://www.zetataalk.com/index/blog1102.htm>

Стаття надійшла до редколегії 10.03.2012

Прийнята до друку 10.03.2012

PROGNOSTIC DISCOURSE ELEMENTS IN ENGLISH CHANNELLING

Tetyana Petryk

*The Ivan Franko National University in L'viv,
1, Universytets'ka St., L'viv, 79000*

The article analyses the main grammatical and stylistic peculiarities of the prophecies and predictions as the counterparts of channelling discourse. The texts of Kryon's, Seth's, Zeta's and Michael's channellings served as the sources of examples. The survey was made concerning the explicit means of realization of such addresser's intentions as to give information, advice, warning and to change the outlook of the addressee.

Key words: channelling discourse, prognostic discourse, prophetic discourse, addresser, addressee, referent, persuasive function.

ЭЛЕМЕНТЫ ПРОГНОСТИЧЕСКОГО ДИСКУРСА В АНГЛОЯЗЫЧНОМ ЧЕННЕЛИНГ-ДИСКУРСЕ

Татьяна Петрик

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Университетская, 1, г. Львов, 79000*

Проанализировано основные грамматические и стилистические особенности пророчеств и предсказаний, выступающих составляющей ченнелинг-дискурса. Фактологической базой статьи являются тексты ченнелинга Крайона, Сэта, Дзэта, Архангела Михаила. Исследована эксплицитную реализацию интенций адресанта предоставить информацию, дать совет, предостеречь, изменить мировоззрение адресата.

Ключевые слова: ченнелинг-дискурс, прогностический дискурс, профетический дискурс, адресант, адресат, референт, персуазивная функция.